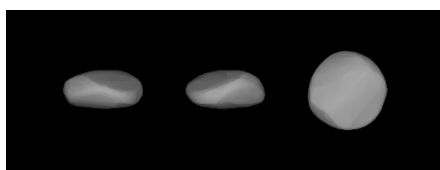

Zhasne W. A. M. hvězdu?

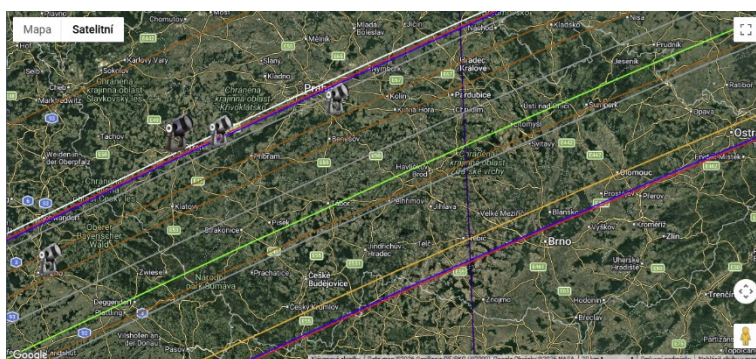
Může být nějaká souvislost mezi slavným mužem nevelké postavy, od jehož úmrtí uplyne v letošním roce již 235 let a zhasnutím hvězdy? Odpověď zní, ano může. Pojdme se na to podívat!

V pátek večer, 20. února 2026 mezi 17:35:40 a 17:35:52 UT, protne, dle předpovědi, naše území pás stínu 127 km velké planety (471) Papagena. Ta z našeho pohledu zakryje relativně jasnou hvězdu TYC 1238-00487-1 (10,3 mag.) v souhvězdí Býka. Úkaz se odehraje vysoko nad JJZ obzorem (azimut 204, výška 56

stupňů) a měl by být v dosahu i menších dalekohledů, kde hvězda na maximálně 5,4 sekundy zmizí. Ve větších přístrojích pouze pohasne - předpokládaný pokles jasnosti je 1,4 magnitudy. Jedinou malou kaňkou úkazu je hloubka Slunce pod obzorem (-11 stupňů) během probíhajícího nautického soumraku. Ale vzhledem k jasnosti hvězdy by to ani tak neměl být problém.

A odkud má cenu se dívat? Pás předpokládaného zákrytu široký 137 km se téměř vejde mezi čtyři naše největší města – na jedné straně Plzeň a Prahu a na druhé Brno a Ostravu. Zelená čára v mapě představuje centrální linii, modré čáry okraje předpovězeného pásu a červené chybu 1-sigma (malá vzdálenost modré a červené = předpověď je velmi přesná).

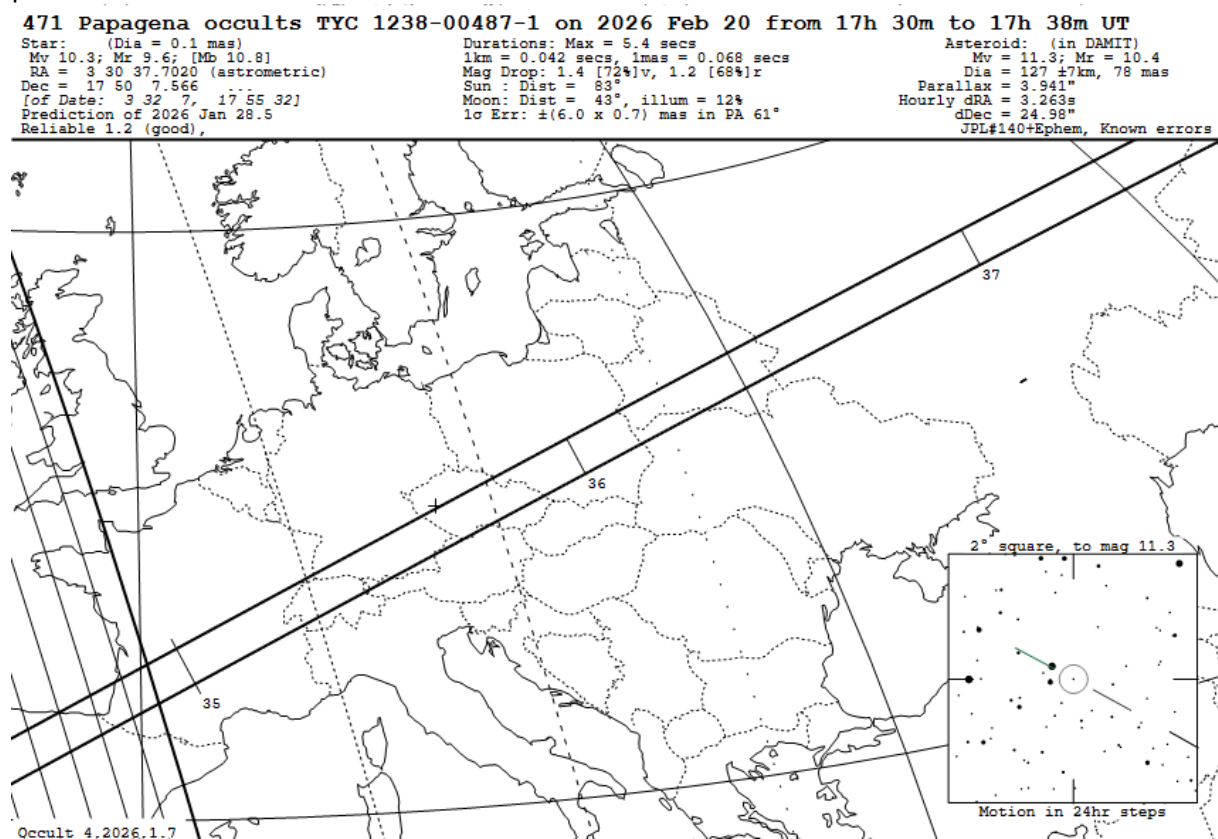
Jak hvězdu vyhledat? Uživatelé naváděných montáží nebudou mít problém. Ostatním může pomoci otevřená hvězdokupa Plejády (Messier 45), od které sjedete dalekohledem o 5 stupňů dolů směrem k obzoru. Zde najdete „jasnou bledě modrozelenou hvězdu“, což není nic jiného než planeta Uran. Poté pokračujte o dalších 40 úhlových minut „vpravo dolů“, kde se zakrývaná hvězda nachází.

A jak to celé souvisí se známým rakouským skladatelem, jehož iniciály jsou uvedeny v nadpisu? Planетка (471) Papagena, kterou objevil 7. června 1901 německý astronom Max Wolf, je pojmenována po postavě jedné z oper „malého génia“ Wolfganga Amadea Mozarta. Až si vzpomenete (nebo potupně vyhledáte...), která to je, tak především nezapomeňte vzít dalekohled a namířit ho ve správný čas na správnou hvězdu a s napětím čekat, jestli zhasne, nebo ne!

Zbývá otázka majora Bohumila Šebka: A komu (čemu) tím prospějete, co? Uvidíte něco, co jste ještě pravděpodobně na obloze neviděli a můžete také přispět ke zpřesnění tvaru a dráhy planety. Jen musíte co nejpresněji zaznamenat časy zhasnutí a rozsvícení hvězdy, ideálně na setiny sekundy!

I neúspěšný pokus o spatření zákrytu také může třeba nasměrovat vaše další astronomické kroky k nevelké skupině lidí, kteří u svých dalekohledů nečekají na to, až se ve vesmíru něco rozsvítí, ale zhasne. Přidejte se!

Nakonec jeden obrázek vygenerovaný z programu Occult, který je lepší než tisíc slov. Najdete v něm vše potřebné!

Michal Rottenborn
Hvězdárna v Rokycanech a Plzni, p. o.
<http://hvr.cz>